

2013 m. kovo 14 d., ketvirtadienis

P7_TA(2013)0088

Energetikos veiksmų planas iki 2050 m.

2013 m. kovo 14 d. Europos Parlamento rezoliucija Energetikos veiksmų planas iki 2050 m. – energija ateičiai (2012/2103(INI))

(2016/C 036/11)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Energetikos veiksmų planas iki 2050 m.“ ir lydimojusius darbinius dokumentus (COM(2011)0885),
  - atsižvelgdamas į Direktyvą Nr. 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo ⁽¹⁾,
  - atsižvelgdamas į savo 2012 m. birželio 12 d. rezoliuciją dėl bendradarbiavimo su užsienio partneriais energetikos politikos klausimais. Strateginis požiūris siekiant saugaus, tvaraus ir konkurencingo energijos tiekimo ⁽²⁾,
  - atsižvelgdamas į savo 2012 m. kovo 15 d. rezoliuciją dėl Konkurencingos mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos sukūrimo iki 2050 m. plano ⁽³⁾,
  - atsižvelgdamas į savo 2012 m. lapkričio 21 d. rezoliuciją dėl skalūnų dujų ir skalūnų alyvos pramoninių, energetinių ir kitų aspektų ⁽⁴⁾ ir į rezoliuciją dėl skalūnų dujų ir skalūnų alyvos gavybos poveikio aplinkai ⁽⁵⁾,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 48 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto pranešimą ir į Užsienio reikalų komiteto, Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto, Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto bei Regioninės plėtros komiteto nuomones (A7-0035/2013),
- A. kadangi reikėtų priminti, jog ES energetikos politikos ramsčiai yra tvarumas, tiekimo saugumas ir konkurencingumas;
- B. kadangi būtina atsižvelgti į Europos pramonės konkurencingumą įgyvendinant atitinkamas politikos sritis ir priemones ir prisitaikant prie proceso, kuriuo būtų pakartotinai industrializuota mūsų ekonomika;
- C. kadangi valstybės narės suinteresuotos mažinti priklausomybę nuo energijos importo nestabiliomis kainomis ir įvairinti energijos tiekimą;
- D. kadangi uždavinys energetinio saugumo srityje – sumažinti netikrumą, dėl kurio kyla įtampa tarp valstybių, ir rinkos trūkumus, kurie kliudo tiekėjams ir vartotojams pasinaudoti prekybos teikiama pranašumais;
- E. kadangi svarbu iš anksto nustatyti, ar gali būti pasiekti daug pastangų reikalaujantys veiksmų plano tikslai ir įvertinti poveikį ES ekonomikai, įskaitant ir pasaulinį konkurencingumą, užimtumą ir socialinę apsaugą;
- F. kadangi valstybės narės, energetikos įmonės ir plačioji visuomenė turi turėti aiškų supratimą apie ES energetikos politikos kryptis, o ši politika turi būti grindžiama didesniu tikrumu, įskaitant pagrindinius etapus ir 2030 m. uždavinius, siekiant paskatinti ilgalaikes investicijas ir sumažinti jų riziką;

⁽¹⁾ OL L 315, 2012 11 14, p. 1.

⁽²⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2012)0238.

⁽³⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2012)0086.

⁽⁴⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2012)0444.

⁽⁵⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2012)0443.

2013 m. kovo 14 d., ketvirtadienis

ES energetikos veikslių plano iki 2050 m. tikslai

1. pripažįsta, kad valstybių narių bendradarbiavimo siekiant pertvarkyti energetikos sistemą atnešamą naudą; todėl pritaria Komisijos Energetikos veikslių planui iki 2050 m., kuris yra pagrindas siūlyti teisėkūros ir kitas iniciatyvas energetikos politikos srityje siekiant plėtoti politikos sistemą 2030 m., įskaitant pagrindinius etapus ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų uždavinius, atsinaujinančiąją energiją ir energijos vartojimo efektyvumą, kad būtų sukurta plataus užmojo ir kartu stabili reglamentavimo ir teisės aktų sistema; pažymi, kad planinių energetikos rodiklių apibrėžimas 2050 m. ir tarpiniu laikotarpiu susijęs su visos Europos valdysena; siūlo vadovaujantis solidarumo principais sukurti tokią strategiją, pagal kurią valstybės narės galėtų bendradarbiauti pagal veikslių planą, ir sukurti Europos energijos bendriją; skatina dirbti apibrėžiant 2030 m. politikos sistemą pagal atitinkamą tvarkaraštį, kad būtų tinkamai užtikrintas investuotojų saugumas;
2. pažymi, kad siūlomi 2050 m. scenarijai nėra apibrėžiamojo pobūdžio, o yra pagrindas konstruktyvų dialogą dėl Europos energetikos sistemos pertvarkos, siekiant kad būtų pasiektas ilgalaikis tikslas iki 2050 m. šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimą sumažinti 80–95 proc., palyginti su 1990 m.; pabrėžia, kad visi būsimi energetikos projektai, įskaitant Energetikos veikslių planą, yra paremti tam tikrais spėjimais, susijusiais su technologine ir ekonomine plėtra; todėl ragina Komisiją reguliariai atnaujinti veikslių planą; atkreipia dėmesį į, kad Komisijos atliktame poveikio vertinime nėra išsamiai vertinami scenarijai iki 2050 m., skirti kiekvienai atskirai valstybei narei, valstybių narių grupei ar regioninei grupei;
3. palankiai vertina tai, kad Komisijos Energetikos veikslių plane iki 2050 m. apibrėžti įvairūs scenarijai; ir pabrėžia, kad ir naujausių tendencijų scenarijai, ir anglies dioksido išmetimo mažinimo scenarijai yra tik skaičiavimai; pažymi, kad jais jokiū būdu neatsižvelgiama į visas galimybes ir todėl jie yra tik atspirties taškas kuriant būsimą Europos energijos tiekimo struktūrą;
4. pabrėžia būtinybę Energetikos veikslių plano iki 2050 m. apytikslius skaičiavimus plėtoti remiantis ir kitais modeliais, ne tik modeliu PRIMES, ir papildyti kitais mažo anglies dioksido kiekio scenarijais, siekiant pagerinti supratimą, kokių alternatyvių galimybių esama ateityje Europoje plėtoti saugų, pigų ir mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių energijos tiekimo būdą;
5. pripažįsta, kad elektros energija iš mažai anglies dioksido išmetančių išteklių yra neatskiriama nuo anglies dioksido išmetimo mažinimo tikslo, pagal kurį reikalaujama, kad iki 2050 m. ES būtų sukurtas beveik anglies dioksido neišmetantis elektros energijos sektorius;
6. pabrėžia ES energetikos politikos svarbą ekonomikos ir finansų krizės sąlygomis; pabrėžia vaidmenį, kurį energetika galėtų atlikti skatinant ekonomikos augimą, darbo vietų kūrimą ir konkurencingumą Europos Sąjungoje; ragina Komisiją pasiūlyti strategijas po 2020 m., taip pat greitai pateikti 2030 m. Europos Sąjungos energetikos politikos sistemos pagrindus; mano, kad ši politikos sistema turi sutapti su ES anglies dioksido išmetimo mažinimo iki 2050 m. darbotvarka ir, kad reikėtų atsižvelgti į veikslių plane nustatytas priemones, kurios bus naudingos bet koku atveju; ragina imtis veikslių siekiant sumažinti neigiamą energetikos sektoriaus įtaką aplinkai, tačiau atsižvelgiant į taikomų veikslių padarinius valstybių ir Sąjungos ekonomikos konkurencingumui bei piliečių aprūpinimo elektros energija saugumui;
7. atkreipia dėmesį į Bulgarijoje pirmąsiais 2013 m. mėnesiais susidariusią nerimą keliančią padėtį ir į tai, kad vykdam ES energetikos politiką reikia užtikrinti nedideles elektros kainas, kadangi tai užtikrintų valstybių narių ekonomikos konkurencingumą pasaulio rinkoje; per ekonomikos krizę ypač būtina į tai atsižvelgti;
8. pažymi, kad įgyvendinama aplinkos ir klimato politika, kurioje neatsižvelgiama, į energetinį saugumą, negali pakeisti energetikos politikos, kuri turi būti vykdoma laikantis tvarios plėtros principų, garantuojant dabartinėms ir būsimoms kartoms lygias, visuotines ir konkurencingas galimybes naudotis energijos išteklių tausojančią gamtinę aplinką;
9. ragina valstybes nares sustiprinti dedamas pastangas siekiant šiuo metu nustatytų 2020 m. tikslų ES energetikos politikos srityje, ypač daug dėmesio skiriant tikslui 20 proc. energijos vartojimo efektyvumo, kurio šiuo metu nėra veiksmingai siekiama; pabrėžia, kad labai svarbu visapusiškai ir laiku įgyvendinti visas Direktyvos dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją⁽¹⁾ nuostatas, siekiant privalomo ES tikslo iki 2020 m. sumažinti išmetamų dujų kiekį bent 20 proc.;

⁽¹⁾ 2009 m. balandžio 23 d. Direktyva 2009/28/EB (OL L 140, 2009 6 5, p. 16). Šiuo metu svarstomas pasiūlymas dėl jos keitimo (COM(2012)0595).

2013 m. kovo 14 d., ketvirtadienis

10. ragina Komisiją priimti regioninės energetikos specializacijos strategiją, kad regionai galėtų plėtoti tuos energijos išteklius, kurie yra patys veiksmingiausi siekiant Europos 2050 m. tikslų, pvz., saulės energiją Pietuose ir vėjo energiją Šiaurėje;

11. mano, kad perėjimas prie mažo anglies dioksido kiekio ir efektyvaus energijos vartojimo technologijų ekonomikos – galimybė padidinti ne tik tvarumą, bet ir tiekimo saugumą ir konkurencingumą Europoje ir kad išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimas gali suteikti konkurencinį pranašumą augančioje pasaulinėje su energija susijusių produktų ir paslaugų rinkoje; pabrėžia, kad tai yra galimybė MVĮ, veikiančioms ES atsinaujinančiųjų energijos išteklių rinkoje, ir kad tai galėtų būti pagrindinis darbo vietų kūrimo šaltinis bei puiki paskata plėtoti verslumą ir inovacijas;

12. pabrėžia, kad vykdyti aiškią, nuoseklią ir darnią politiką ir taikyti reguliavimo sistemą yra ypač svarbu, nes tai gali padėti ekonomiškai efektyviai ir tvariai skatinti bet kokią atvejų naudingų technologijų investicijas, kaip nurodyta veikslių plane, pabrėžia strategijoje „Europa 2020“ iškelto pagrindinius tikslus siekiant pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo ir ragina išlaikyti tokį politinį požiūrį ir po 2020 m.; pažymi, kad siekiant priimti informuotą ir suderintą sprendimą dėl strategijų po 2020 m. reikės persvarstyti esamas 2020 m. strategijas; pabrėžia, kad svarbu įgyvendinti energetikos strategiją, skirtą ES energetiniam saugumui, ekonominiam konkurencingumui ir aplinkos tvarumui, naujų darbo vietų kūrimo, socialinių aspektų ir aplinkos tvarumui didinti, taikant tokias priemones kaip didesnis atsinaujinančiųjų išteklių naudojimas, tiekimo maršrutų ir išteklių įvairinimas, įskaitant geresnes tarpusavio jungtis tarp valstybių narių, energijos vartojimo efektyvumą ir taupymą ir optimizuotą elektros energijos sistemos modelį, kuriuo skatinamos investicijos į tvarios energijos gamybą ir atsarginės ir balansuojančios energijos tiekimo technologijas;

13. pažymi, kad energijos išteklių kainos ir veikiančios anglies dioksido rinkos labai svarbios apibrėžiant rinkos veikėjų, įskaitant pramonę ir vartotojus, elgesį ir ragina grįžti politikos sistemą po 2020 m. principu „teršėjas moka“ ir ilgalaikėmis taisyklėmis, kuriomis siekiama užtikrinti rinkos veikėjų saugumą;

14. primena, kad kiekviena valstybė narė turi kompetenciją sudaryti savo energijos rūšių derinį; pripažįsta, kad Energetikos veikslių planu iki 2050 m. papildomos nacionalinės, regioninės ir vietos pastangos modernizuoti energijos tiekimą; todėl pripažįsta poreikį valstybėms narėms dirbti kartu vadovaujantis bendrais tikslais; taip pat pabrėžia, kad ES turi atlikti labai svarbų vaidmenį siekiant pertvarkyti energetikos sistemą taip, kad ji būtų gerai suderinta, veikėtų ES mastu, būtų tarpusavyje sujungta ir tvari, taip pat užtikrinti, kad nacionalinės politikos yra suderintos su ES tikslais ir teisės aktais; primygtinai ragina valstybes nares ir Komisiją toliau įgyvendinti priemones, kurios galėtų padėti įgyvendinti ilgalaikius energetikos ir klimato kaitos tikslus (kaip pritarė Taryba) taip pat dėti pastangas taikant skirtingas technologijas, ekonomiškai efektyviai, konkurencingai, saugiai ir tvariai, kuo mažiau iškraipant rinką galima siekti ES anglies dioksido išmetimo mažinimo rodiklio, ir toliau dėti pastangas siekiant visapusiškai išnaudoti galimybes nacionaliniame lygmenyje ekonomiškai efektyviai taupyti energiją, remiant tokias pastangas, *inter alia*, esamomis Sąjungos finansinėmis priemonėmis; kartu pripažįsta laimėjimus plėtojant suderintas ir, kai tikslinga, bendras Europos mastu taikomas priemones, kuriose turi būti atsižvelgta į ypatingas mažo masto energetikos sistemų savybes ir iš to kylantį lankstumo poreikį;

15. pabrėžia, kad pagrindinė energetinio saugumo ramstis yra tai, kad Europos Sąjungos valstybės energetikos sistemas turi paremti savaisiais energetikos ištekliais ir prieiga prie jų. Todėl šiuo požiūriu būtų protingiausia, kad valstybės plėtotų tas energetikos technologijas, kurių srityje turi gebėjimų ir patirties ir kurios garantuoja joms stabilų ir tęstiną energijos tiekimą, laikantis aplinkos ir klimato apsaugos standartų;

16. atkreipia dėmesį, kad pagrindinė planuojamų veikslių kryptis turi būti susijusi ne su galimybėmis pasiekti iš anksto nustatytus (angl. *top-down*) mažinimo tikslus, kaip yra dabar, o su įgyvendinamais veikslių scenarijais, kuriuose atsižvelgiama į valstybių narių turimus gebėjimus, ekonomiškai efektyvių naujų technologijų plėtros perspektyvą bei visuotinius siūlomos politikos įgyvendinimo padarinius, ir kad tada bus galima siūlyti mažinimo tikslus kitiems metams (angl. *bottom-up approach*);

17. pritaria Energetikos veikslių plane iki 2050 m. pateiktoms išvadoms, kad perėjimas prie tvaraus energetikos sektoriaus ES lygmeniu yra techniškai ir ekonomiškai įmanomas ir pasak Komisijos tyrimo, ilguoju laikotarpiu bus patiriama mažiau išlaidų, negu tęsiant dabartinę politiką; tačiau reikia atsižvelgti į vidaus sąlygas, kurios gali labai skirtis tarp valstybių narių;

2013 m. kovo 14 d., ketvirtadienis

18. mano, kad 2050 m. tikslai niekada nebus įgyvendinti, jei ES neprisiims atsakomybės ir neatliks pagrindinio vaidmens pereinamuoju laikotarpiu; ES turėtų pabrėžti prioritetinius projektus ir veikti kaip pagrindinė investuotoja, kad būtų sutelktos privačios investicijos, visų pirma įgyvendinant tokius didelius projektus kaip jūros vėjo jėgainių parko statybos Šiaurės jūroje, ir kuriant tarpvalstybinę infrastruktūrą, kuri apima keletą ar visas valstybes nares;

19. pripažįsta, kad didėjant elektros svarbai būsimame energijos rūšių derinyje būtina išnaudoti visas mažo anglies dioksido kiekio elektros gamybos priemones (įskaitant konvertavimo efektyvumą, atsinaujinančiuosius energijos išteklius, anglies dioksido kiekio surinkimą ir saugojimą bei branduolinę energiją), jei norima pasiekti klimato srities tikslus nekeliant pavojaus tiekimo saugumui ir konkurencingumui;

20. pabrėžia, kad visapusiškai išvystytos tarpvalstybinės energetikos infrastruktūros ir keitimosi informacija Europos Sąjungoje mechanizmo užtikrinimas – būtina išankstinė sėkmingo veiksmų plano įgyvendinimo sąlyga; todėl pabrėžia, kad reikia stipraus valstybių narių politikos kryptį koordinavimo ir bendrų veiksmų, solidarumo ir skaidrumo išorės energetikos politikos, energetinio saugumo ir investicijų į naujas energetikos infrastruktūras srityse;

21. apgailestauja dėl to, kad Komisija neįgyvendino savo tarpusavio peržiūros patariamąsios grupės rekomendacijų, susijusių su Energetikos veiksmų planu iki 2050 m.; ragina Komisiją parengti atnaujintą Energetikos veiksmų plano versiją, kurioje būtų atsižvelgta į šias rekomendacijas;

Pagrindiniai ilgalaikės strategijos aspektai

22. pritaria Energetikos veiksmų plane iki 2050 m. pateiktoms išvadoms, kad veiksmai, kurių turi būti imtasi pagal nagrinėjamą scenarijų siekiant pertvarkyti ES energetikos sistemą, yra panašūs; todėl palankiai vertina Komisijos išvadas, kad didesnis atsinaujinančiųjų išteklių naudojimas, energijos vartojimo efektyvumas ir energijos infrastruktūra, įskaitant pažangiuosius elektros energijos tinklus, – tai veiksmai, kurie bus naudingi bet kokių atveju, ypač jeigu bus nukreipti į rinką, neatsižvelgiant į konkrečius pasirinktus veiksmus, kad būtų sukurta mažo anglies dioksido kiekio energetikos sistema iki 2050 m.; ragina Komisiją išnagrinėti bendro „intensyvaus atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimo ir didelio energijos vartojimo efektyvumo“ scenarijų; mano, kad apsisprendimas, kokią kelią pasirinkti galėtų padidinti investicijų tikrumą;

23. mano, kad reikėtų pasinaudoti finansų krize kaip galimybe pertvarkyti ES visuomenės vystymosi modelį į labai taupiai energiją vartojančią, visiškai atsinaujinančiais energijos ištekliais grindžiamą ir klimato kaitai atsparią ekonomiką;

24. pripažįsta, kad didesnioji atsinaujinančiųjų energijos išteklių dalis energijos rūšių derinyje po 2020 m. bus pagrindinis aspektas siekiant sukurti tvaresnę energetikos sistemą; todėl pripažįsta, kad pagal visus scenarijus, nagrinėjamus Komisijos komunikate, 2030 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalis ES energijos rūšių derinyje padidės iki maždaug 30 proc. bendro suvartojamo galutinės energijos kiekio, o iki 2050 m. – ne mažiau kaip iki 55 proc.; pabrėžia, kad perėjimas prie geresnės energijos vartojimo efektyvumo politikos gali padidinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalį; prašo Komisijos ateityje ištraukti decentralizuotą gavybą į ateities prognozes; taip pat prašo Komisijos apžvelgti finansines, technines ir infrastruktūros kliūtis, trukdančias decentralizuotos gavybos plėtrai valstybėse narėse;

Energijos vartojimo efektyvumas

25. pabrėžia, kad didesniame energijos vartojimo efektyvumui ir energijos taupymui teks esminis vaidmuo pertvarkant energetikos sistemą ir kad 2020 m. tikslų įgyvendinimas yra būtina sąlyga siekiant tolesnės pažangos iki 2050 m.; todėl rekomenduoja valstybėms narėms dėti daugiau pastangų siekiant visiškai įgyvendinti neseniai priimtą energijos vartojimo efektyvumo direktyvą ir rekomenduoja rengti informuotumo didinimo kampanijas ir įtraukti energijos vartojimo efektyvumo klausimą į valstybių narių nacionalines mokymo programas; rekomenduoja valstybėms narėms ir Europos Komisijai labiau įtraukti nacionalinę koncepciją ir paramos bankus ir skatinti keistis geriausia patirtimi; primena, kad energijos vartojimo efektyvumas, jei tinkamai įgyvendintas, – ekonomiškai efektyvus būdas Europai pasiekti energetikos taupymą, klimato kaitos ir ekonominius tikslus bei energetinį saugumą; pripažįsta, kad perėjimas prie efektyvaus energijos vartojimo technologijų ekonomikos padėtų spartinti naujoviškų technologinių sprendimų sklaidą, mažinti iškastinio kuro importą ir didinti Sąjungos pramonės konkurencingumą ir skatinti ekonomikos augimą; mano, kad siekiant vykdyti geresnę energijos vartojimo efektyvumo politiką turėtų būti susitelkta į visą energijos pasiūlos – paklausos grandinę, įskaitant perdirbimą, perdavimą, paskirstymą ir tiekimą, taip pat pramonės, pastatų ir namų ūkių vartojimą; pabrėžia, kad ilgalaikėje ES energetikos politikoje energijos vartojimo mažinimas pastatuose turi būti laikomas pagrindiniu aspektu, nes pastatų atnaujinimas suteikia milžiniškas galimybes taupyti energiją; pabrėžia, kad dabartinis pastatų renovacijos kokybės lygis turi būti žymiai padidintas, kad ES galėtų iki 2050 m. sumažinti energijos suvartojimą jau esančiuose pastatuose 80 proc., palyginti su 2010 m. lygiu; todėl ragina valstybes nares patvirtinti ambicingas, ilgalaikes pastatų atnaujinimo strategijas, kai nurodyta direktyvoje dėl energijos vartojimo efektyvumo;

2013 m. kovo 14 d., ketvirtadienis

26. pabrėžia, kad būtina skubiai sukurti naują, pažangią ir lanksčią infrastruktūrą, ypač pažangiuosius elektros energijos tinklus, kurie sąlygotų lankstesnį galingumo pajėgumų balansavimą ir apsaugą, įskaitant atskiras mikrogeneracijos ir saugojimo sistemas, naujus elektros energijos panaudojimo būdus (elektra varomas transporto priemonės) ir paklausos valdymo programas (įskaitant pažangiuosius skaitiklius) ir visiškai integruoto tinklo planavimą, siekiant, *inter alia*, integruoti vietas ir labiau nutolusius atsinaujinančiosios energijos išteklius visoje ES, nes jų būtinumas įrodytas; primena, kad sąnaudų atžvilgiu tinkamiausios politikos kryptys skiriasi pagal paklausos modelį, pasiūlos galimybes, geografines savybes ir ekonomines aplinkybes vietas lygmeniu; be to, pabrėžia, kad būtina skubiai sukurti stabilią ir nuspėjamą reguliavimo sistemą ir ES masto rinkos priemones, kuriomis būtų galima paskatinti lankstumą, įskaitant galingumo sunaudojimą ir saugojimą ir galėtų finansuoti bendro intereso infrastruktūros projektus pagal Energetikos infrastruktūros gaires ir Europos infrastruktūros tinklų priemonę;

27. pažymi, kad ES ir valstybių narių finansiniai pajėgumai ir ES biudžeto ir investicijų politika labai svarbūs kuriant naują energetikos infrastruktūrą Europoje, kartu atsižvelgiant į naujai kuriamos infrastruktūros ir pasenusių įrenginių uždarymo sąnaudas ir regionų aplinkos ir socialinio atkūrimo programų sąnaudas;

28. prašo Komisijos visapusiškai išnagrinėti energijos kaupimo ES galimybes ir įvairias galimas technologijas, susiejant ES vidaus energijos rinką, įskaitant energijos tinklo pajėgumus ir energetikos bei klimato kaitos politikos kryptis su vartotojų interesų apsauga, kad galėtų būti pasiekti Sąjungos energetikos ir klimato tikslai, sumažinta energetikos sektoriaus priklausomybė nuo ne ES šalių ir būtų sukurta tikra bendra rinka ir sudarytos vienodos sąlygos energijos sektoriaus subjektams, ateityje užtikrinant didžiausią galimą energijos tiekimo saugumą;

Atsinaujinančioji energija

29. pabrėžia, kad labiau europinis požiūris į atsinaujinančiųjų išteklių energijos politiką labai svarbus ir vidutinės trukmės, ir ilguoju laikotarpiu; ragina valstybes nares pagerinti bendradarbiavimą, įskaitant ir geriau naudotis atsinaujinančiosios energijos direktyvoje įtvirtintais bendradarbiavimo mechanizmais, siekiant kuo mažesnių sąnaudų plečiant atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą, mažinant sąnaudas, atsirandančias dėl atsinaujinančiosios energijos naudojimo, taip pat užtikrinant, kad būtų investuojama tose srityse, kuriose šios investicijos bus našiausios ir veiksmingiausios, atsižvelgiant į konkrečias valstybių narių ypatybes; pabrėžia, kad svarbu nustatyti tinkamus planinius rodiklius; todėl pažymi, kad Komisija atlieka svarbų vaidmenį, nes padeda koordinuoti ir finansiškai paremti, rengdama atskiroms valstybėms narėms reikiamus tyrimus, skirtus ištekliams ir gebėjimams atsinaujinančiųjų energijos išteklių srityje ir palankiai vertina savo išipareigojimą parengti gaires dėl prekybos atsinaujinančiais energijos ištekliais; pabrėžia, kad atsinaujinančiųjų išteklių energija ilguoju laikotarpiu taps svarbiausia Europos energijos rūšių derinio dalimi, nes tokios energijos technologijos bus jau ne tik kuriamos, bet ir masiškai gaminamos bei diegiamos, jų naudojimo mastas išsiplės, bus integruojami vietas ir labiau nutolę išteklių, iš subsidijuojamos energijos ji taps konkurencinga; pabrėžia, kad, norint didinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą, būtina keisti politiką ir energijos rinkos struktūrą, siekiant pritaikyti rinkas prie šių pokyčių ir labiau integruoti šiuos išteklius į rinką, visų pirma atlyginant už lankstumą ir paslaugas tinklų sistemos stabilumui; pabrėžia, kad svarbu sukurti stabilią reguliavimo sistemą tiek ES, tiek valstybių narių lygmeniu, siekiant skatinti investicijas; pabrėžia, jog reikia supaprastinti administracines procedūras ir sukurti stabilias ir veiksmingas paramos schemas, kurios laikui bėgant galėtų būti koreguojamos ir kurių būtų galima palaipsniui atsakyti išplėtojus technologijas ir tiekimo grandines, joms tapus konkurencingomis ir išsprendus rinkos nepakankamumo problemą; tačiau pabrėžia, kad atgaline data taikomi paramos programų pakeitimai turi neigiamą poveikį investuotojų pasitikėjimui ir kartu didina riziką, susijusią su investicijomis į atsinaujinančiųjų išteklių energiją, bei jų sąnaudas;

30. pripažįsta, kad atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslai yra sėkmingai įgyvendinami, ir ragina valstybes nares vykdyti stabilią politiką siekiant 2020 m. iškeltų tikslų;

31. primena apie tokių projektų kaip „Desertec“ ir atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimo kaimyniniuose regionuose svarbą; pabrėžia „Helios“ projekto reikšmę perduodant pietryčių Europoje iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių pagamintą elektros energiją į Vidurio Europą, taip pat tolesnio vėjo energijos plėtojimo Šiaurės jūroje ir kituose regionuose svarbą; pabrėžia, kad turi būti padedama pasinaudoti galimybėmis importuoti elektros energiją, pagamintą iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių kaimyniniuose regionuose, skatinant ir sudarant palankias sąlygas plėtoti atsinaujinančiuosius energijos išteklius, pvz., Pietų Viduržemio jūros regione ir Šiaurės jūros regione, taip pat sukuriant daugiau jungčių su Europos tinklais;

32. atkreipia dėmesį, kad daugelio atsinaujinančiųjų energijos išteklių atveju naudojant dabartines technologijas neįmanoma užtikrinti stabilaus energijos tiekimo, todėl reikia laikyti paruoštus tradicinius energijos išteklius; dėl to ragina Komisiją pateikti atsinaujinančiųjų energijos išteklių tvarios plėtros galimybių studiją ir pirmiausia remti stabilius atsinaujinančiosios energijos šaltinius; esant nelabai stabiliems energijos ištekliams reikia atlikti ekonominio veiksmingumo analizę rezervinės galios užtikrinimo požiūriu ir plėtoti energijos kaupimo technologijas;

2013 m. kovo 14 d., ketvirtadienis

33. pabrėžia, kad, norint pasiekti nepriklausomybę nuo iškastinio kuro ES energijos tiekimo sektoriuje ilguoju laikotarpiu, būtina siekti glaudesnės integracijos su kaimyninėmis šalimis ir regionais, pvz., Norvegija, Šveicarija ir Pietų Viduržemio jūros regionu; pabrėžia, kad Europai gali būti naudinga didelių atsinaujinančiųjų energijos išteklių plėtra šiuose regionuose siekiant patenkinti ir vietos paklausą, ir nedidelę ES paklausos procentinę dalį plėtojant tolimojo perdavimo tinklų tarpusavio jungtis; pabrėžia, kad daugiau tarpusavio jungčių sudarys galimybę valstybėms narėms eksportuoti ir importuoti iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių pagamintą elektros energiją, taip užtikrinant patikimą energijos tiekimą ir balansuojant kintamosios energijos, pvz., vėjo energijos, gamybą; šiuo atžvilgiu atkreipia dėmesį, kad tarpusavio jungtis su Norvegija suteikia ypatingą naudą ES, nes atveriamos didelės Norvegijos hidroelektrinių elektros kaupimo galimybės;

34. pabrėžia mažos apimties gamybos svarbą didinant iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių gaminamos energijos dalį; be to, pabrėžia mažos apimties gamybos svarbą didinant energijos vartojimo efektyvumą, užtikrinant energijos tiekimą, padedant piliečiams spręsti jų energijos vartojimo klausimus ir įtraukiant juos į kovą su klimato kaita; todėl pabrėžia, kad reikia parengti nuoseklią Europos strategiją dėl mažos apimties gamybos, į kurią būtų įtrauktos priemonės dėl energetikos infrastruktūros atnaujinimo, su teisėkūra susijusios naštos mažinimo ir keitimosi geriausia patirtimi mokesčių paskatų srityje;

35. pabrėžia, kad būtina užtikrinti pakankamai tvirtą politikos sistemą po - 2020 m. dėl atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų, kurios dar nepasiekė numatytos dalies tinkluose, siekiant suvienodinti subsidijas, o vėliau laipsniškai jų atsisakyti;

36. pažymi, kad Energetikos veikslių plano iki 2050 m. scenarijuose numatytas didesnis biokuro kiekis; mano, kad šiuo atžvilgiu Komisija turėtų remti perėjimą prie trečiosios kartos biokuro, kurio pagrindą sudaro maistinių kultūrų atliekų produktai, ir nustatyti panašias sąlygas importuojamam biokurui;

37. prašo Komisijos pateikti pasiūlymą dėl to, kaip padidinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimo efektyvumą ES ir jos regionuose; mano, kad per vidutinės trukmės laikotarpį galėtų būti sukurtos regionų lygmens atsinaujinančiųjų energijos išteklių rinkos grupės;

38. ragina valstybes nares ir Europos Komisiją remti ir skatinti pasaulinę atviros rinkos politiką, skirtą iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių pagamintoms prekėms, siekiant užtikrinti visų prekybos kliūčių pašalinimą ir taip padidinti Europos konkurencingumą skatinant atsinaujinančiųjų energijos išteklių technologijų eksportą;

39. pripažįsta, kad atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslų siekiama sėkmingai, ir jie turėtų būti pratęsti iki 2030 m.; ragina valstybes nares ir toliau siekti 2020 m. iškeltų tikslų; yra susirūpinęs dėl valstybėse narėse skubiai koreguojamų atsinaujinančiųjų išteklių energijos rėmimo priemonių, visų pirma atgaline data taikomų pakeitimų ir paramos išaldymo; ragina Komisiją atidžiai stebėti direktyvos dėl atsinaujinančiųjų energijos išteklių įgyvendinimą ir prireikus imtis veiksmų; ragina valstybes nares sukurti tvirtas investavimo į atsinaujinančiuosius energijos išteklius sistemas, įskaitant stabilias ir reguliariai persvarstomas paramos programas ir supaprastintas administracines procedūras;

40. ragina Komisiją ir valstybes nares gerokai padidinti lėšas, būsimoje daugiametėje finansinėje programoje skiriamas efektyvaus energijos vartojimo priemonėms;

Infrastruktūra ir energijos vidaus rinka

41. pabrėžia, kad, valstybėms narėms siekiant energetinio saugumo ir energetinės nepriklausomybės tikslo, dėmesys turi būti nukreiptas į tarpusavio priklausomybės energetikos srityje modelį, sparčiai užbaigiant ES energijos vidaus rinkos ir visus elektros energijos tinklus aprėpiančio, pažangiojo ES tinklo, apimančio Šiaurę ir Pietus bei Rytus ir Vakarus, infrastruktūros kūrimą, siekiant kuo geriau išnaudoti lyginamuosius valstybių narių atsinaujinančiosios energijos pranašumus ir išnaudoti visų decentralizuotos energijos gamybos ir energijos gamybos mažais mastais, taip pat pažangių energijos infrastruktūrų visuose valstybėse narėse galimybes; pabrėžia, jog svarbu užtikrinti, kad tobulinant valstybių narių politiką ir reglamentavimą būtų visiškai suderinama su trijų liberalizavimo paketų nuostatomis, pašalintos likusios infrastruktūros kliūtys ir nebūtų kuriama naujų kliūčių elektros energijos ir dujų arba energijos rinkų integracijai; be to, pabrėžia, kad, kiekvienoje nacionalinėje sistemoje priimant sprendimus energetikos politikos klausimais, taip pat būtina atsižvelgti į tai, kokią įtaką tokie sprendimai galėtų daryti kitoms valstybėms narėms; mano, kad būtų gerai nustatyti, ar minėtoms užduotims atlikti būtų galima panaudoti Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūros (ACER) kompetenciją ir priemones ir kaip;

2013 m. kovo 14 d., ketvirtadienis

42. pripažįsta, kad energetikos infrastruktūros projektams reikalingos didelės pradinės investicijos, tačiau jos gerokai sumažės visapusiškai išnaudojant energijos taupymo galimybes ir per 20–60 metų eksploataavimo laikotarpį; primena, kad dabartinė rinkos aplinka yra itin nenuspėjama, todėl investuotojai neryžtingai investuoja į energetikos infrastruktūros plėtrą; pabrėžia, kad turėtų būti remiamos naujos strategijos, įskaitant strategiją „pirmiausia taupome energiją“, ir naujoviškos iniciatyvos siekiant sumažinti reikalingas investicijas į infrastruktūrą, kurios leistų greitai prisitaikyti prie sparčiai kintančios aplinkos;

43. pabrėžia, kad dabartinę politiką ir teisės aktus būtina įgyvendinti taip, kad esama energetikos infrastruktūra būtų kuo geriau panaudota Europos Sąjungos vartotojų labui; ragina Komisiją ir Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūrą griežčiau stebėti nacionalinių taisyklių, pvz., susijusių su principu „naudok arba neteksi“, įgyvendinimą;

44. pabrėžia, kad iki 2014 m. būtina sukurti visiškai integruotą Europos energijos rinką; pažymi, kad svarbu visapusiškai įgyvendinti energijos vidaus rinkos teisės aktus visose valstybėse narėse ir būtina užtikrinti, kad nė viena valstybė narė arba regionas neliktų atskirti nuo Europos dujų ir elektros tinklų po 2015 m.; pabrėžia, kad būtina atsižvelgti į socialinį poveikį ir į išlaidas energijai, kartu užtikrinti, kad energijos kainos būtų skaidresnės ir geriau atspindėtų sąnaudas, įskaitant aplinkos apsaugos sąnaudas, į kurias šiuo metu ne visiškai atsižvelgiama;

45. atkreipia dėmesį į tai, kad kuriamas keitimosi informacija mechanizmas, susijęs su tarpvalstybiniais valstybių narių ir trečiųjų šalių susitarimais dėl energetikos politikos, atsižvelgiant į tai, kad šis mechanizmas skirtas politikos skaidrumui, koordinavimui ir veiksmingumui didinti visoje ES; ragina valstybes nares ir toliau rodyti pasiryžimą siekiant užtikrinti, kad nebūtų sudaryti susitarimai, kuriais būtų prieštaraujama energijos vidaus rinkos teisės aktams; mano, kad Komisijai turėtų būti sudaryta galimybė išanalizuoti susitarimų projektus, kad būtų patikrintas jų suderinamumas su minėtais teisės aktais, ir, jeigu reikia, dalyvauti derybose; mano, kad keitimosi informacija mechanizmas – tai žingsnis siekiant toliau koordinuoti energijos pirkimą už ES ribų, nes tai labai svarbu siekiant Energetikos veiksmų plano iki 2050 m. tikslų;

46. pabrėžia, kad būtina didinti investuotojų į energijos rinką paskatas didinant jų pelningumą ir nuolat lengvinant biurokratinę procedūras;

47. pripažįsta, kad dėl finansų krizės ir toliau sunku pritraukti būtinas investicijas į energetikos sistemos pertvarkymą; pabrėžia tokius naujus uždavinius, kaip antai užtikrinti elektros energijos gamybos sistemos atsarginių ir balansavimo išteklių lankstumą (pavyzdžiui, gamyba, patikimas perdavimo tinklas, saugojimas ir paklausos valdymas, mažos apimties gamyba ir tarpusavio jungtys būtų lankstūs), kurie iškilis gaminant (su pertrūkiais) vis daugiau elektros energijos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių; pabrėžia paskirstymo infrastruktūros lygių svarbą ir vaidmenį, kurį aktyvūs vartotojai ir paskirstymo sistemų operatoriai atlieka integruodami į sistemą decentralizuotus energijos produktus ir paklausos valdymo efektyvumo priemones; todėl pabrėžia, kad būtina atlikti tinkamą vertinimą, kiek Europoje yra pajėgumų, ir įvertinti pakankamų tarpusavio jungčių poreikį ir lanksčius ir balansuojančius pagalbinus pajėgumus, suderinant pasiūlą su paklausa, taip užtikrinti elektros energijos ir dujų tiekimo saugumą; pabrėžia, kad paklausos valdymui ir energijos gamybos valdymui, atsižvelgiant į paklausą, suteikus didesnę pirmenybę lygį būtų labai sustiprinta decentralizuotų energijos šaltinių integracija ir paspartintas bendrų energetikos politikos tikslų įgyvendinimas;

48. pabrėžia, kad, atsižvelgiant į tai, jog dabartinė infrastruktūra pasenusi, pagal kiekvieną Komisijos komunikato dėl veiksmų plano iki 2050 m. scenarijų prireiks didžiulių investicijų; pažymi, kad pagal kiekvieną scenarijų iki 2030 m. padidės energijos kainos; be to, pažymi, kad Komisija tvirtina, kad sparčiausiai kainos jau auga pagal bazinį scenarijų, nes toks augimas susijęs su planais per ateinančius 20 metų pakeisti jau beveik visai nusidėvėjusius senus elektros energijos gamybos įrenginius;

49. pabrėžia, kad Europos Sąjungos energetinis saugumas taip pat užtikrinamas įvairinant importo šaltinius; todėl pabrėžia, kad ES būtina aktyviai sustiprinti bendradarbiavimą su savo partneriais; pažymi, kad vėlavimas turi įtakos pietinio dujų koridoriaus kūrimo užbaigimui; pabrėžia, kad būtina užtikrinti energetinį saugumą pasitelkiant energijos išteklių įvairinimą; primena, kad suskystintos gamtinės dujos ir suskystintų gamtinių dujų laivynai labai padėjo ES apsirūpinti energija, ir pabrėžia, kad papildomas suskystintų gamtinių dujų (SGD) koridorius Viduržemio jūros regiono rytinėje dalyje ir Juodosios jūros regionuose gali tapti lanksčiu energijos ištekliumi ir paskata didinti konkurenciją ES energijos vidaus rinkoje;

2013 m. kovo 14 d., ketvirtadienis

50. primena, kad Sąjungos strateginės partnerystės su gamintojais ir tranzito šalimis, ypač Europos kaimynystės politiką (EKP) vykdančiomis šalimis, reikalauja tinkamų priemonių, nuspėjamumo, stabilumo ir ilgalaikių investicijų; pabrėžia, kad siekiant šio tikslo, Sąjungos tikslai klimato kaitos srityje turi būti suderinti su ES infrastruktūros investiciniais projektais, skirtais įvairinti tiekimo maršrutus ir didinti Sąjungos energetinį saugumą, pvz., Nabuko projektu;

51. primena, kad, remiantis vidaus rinkos teisės aktų rinkiniu, svarbiausias vaidmuo finansuojant investicijas į energetikos infrastruktūrą tenka rinkos dalyviams; pripažįsta, kad kai kuriems inovacijų ir strategiškai svarbiems projektams, kurių įgyvendinimas būtų pateisinamas dėl su energijos tiekimo saugumu, solidarumu ir tvarumu susijusių priežasčių, tačiau jų įgyvendinimui neįmanoma pritraukti pakankamai finansavimo lėšų iš rinkos, gali reikėti nedidelės valstybės paramos siekiant pritraukti privačiojo sektoriaus lėšų; pabrėžia, kad šių projektų atranka turėtų būti grindžiama aiškiais, skaidriais kriterijais ir neturėtų iškreipti konkurencijos, ir būtų atsižvelgiama į vartotojų interesus, taip pat jie turėtų atitikti ES ilgalaikius su energija ir klimato kaita susijusius tikslus;

52. pabrėžia, kad dauguma Energetikos veiksmų plano iki 2050 m. scenarijų nėra įgyvendinami neplėtojant pažangių vietos bei regioninių elektros bei dujų paskirstymo tinklų; mano, kad, be tarpvalstybinių projektų, Sąjunga turėtų patvirtinti priemones, kuriomis vietoje būtų remiamas vietos tinklų kūrimas arba atnaujinimas, ypač susijęs su prieiga apsaugotiems vartotojams;

53. pabrėžia Europos infrastruktūros tinklų priemonės, kurioje nemažas finansavimas yra paskirtas ES energetikos infrastruktūros pertvarkai ir tolesniam vystymui, svarbą; pabrėžia, kad svarbu nustatyti ir remti itin svarbius su tvarumu susijusius didelio ir mažo masto projektus;

54. pabrėžia vieno langelio principo vaidmenį papildant ES supaprastinimo tikslus siekiant mažinti biurokratiją, taip paspartinant autorizacijos ir leidimų išdavimo procedūras, ir sumažinti administracinę naštą įmonėms, siekiančioms gauti leidimą energetikos infrastruktūros plėtrai, kartu užtikrinant tinkamą galiojančių taisyklių ir nuostatų laikymąsi; ragina valstybes nares persvarstyti savo susijusias procedūras;

55. ragina Komisiją nedelsiant spręsti institucinių investuotojų reguliavimo netikrumo aiškinant trečiąją energetikos teisės aktų rinkinį, kai jie veikia kaip pasyvūs tiek perdavimo, tiek elektros energijos gamybos investuotojai, klausimą;

56. ragina Komisiją skubiai spręsti investicijų į pažangius elektros energijos tinklus paskatų paskirstymo sistemų operatoriams ir perdavimo sistemų operatoriams investuoti į informacines ir kompiuterines technologijas ir kitas pažangiąsias technologijas, kurios padėtų geriau panaudoti esamą tinklą, trūkumo klausimą;

Socialinis aspektas

57. palankiai vertina tai, kad į Energetikos veiksmų planą iki 2050 m. įtrauktas socialinis aspektas; todėl mano, kad ypatingą dėmesį reikia skirti energijos nepritekliui ir užimtumui; primygtinai reikalauja energijos nepritekliaus atžvilgiu, kad energija būtų prieinama visiems ir ragina Komisiją ir valstybes nares ir vietos valdžios institucijas ir kompetentingas socialines institucijas bendrai dirbti ir pateikti konkrečius sprendimus, kovojant su šiomis problemomis, pavyzdžiui, elektros energijos ir šildymo nepriteklumi, ypatingą dėmesį skiriant mažas pajamas gaunantiems asmenims, pažeidžiamoms šeimoms, kurioms didžiausią įtaką daro didelės energijos kainos; todėl mano, kad šioje strategijoje turėtų būti skatinamas energijos vartojimo efektyvumas ir taupymas, nes tai yra patys veiksmingiausi būdai sumažinti sąskaitas ir todėl būtina išnagrinėti nacionalines priemones, pvz., mokesčių priemones, viešuosius pirkimus ir šildymo kainas ir t.t., ypač ten, kur tai trukdo energijos vartojimo efektyvumo investicijoms ar šilumos gamybos ir naudojimo optimizavimui, ir pateikti rekomendacijas dėl geros ir prastos praktikos pavyzdžių; pabrėžia, kad svarbu kurti ir skleisti daugiau energijos vartojimo efektyvumo priemonių, skatinti paklausos ir pasiūlos veiksmus ir rengti visuomenės informavimo kampanijas, kurios skatintų keistis; ragina valstybes nares reguliariai pranešti, kokių veiksmų imamasi, siekiant apsaugoti namų ūkius nuo didėjančių energijos kainų ir energijos nepritekliaus; ragina Komisiją dėl užimtumo skatinti priemones, kuriomis būtų pritaikomos švietimo ir perkvalifikavimo sritys, siekiant valstybėms narėms padėti padidinti aukštos kvalifikacijos darbuotojų skaičių, kuris galėtų pasitarnauti pereinant prie kitokio energetikos modelio; prašo Komisijos iki 2013 m. pabaigos suteikti daugiau informacijos Parlamentui apie šio perėjimo poveikį užimtumui energetikos srityje, pramonės ir paslaugų sektoriuose ir sukurti konkrečius mechanizmus, skirtus padėti darbuotojams atitinkamuose sektoriuose; rekomenduoja valstybėms narėms atsižvelgti į išorines energijos gamybos ir vartojimo išlaidas ir naudą, pavyzdžiui, teikiamą poveikį sveikatai dėl pagerėjusio oro kokybės; mano, kad socialinis dialogas dėl energetikos veiksmų plano poveikio, kuriame dalyvautų visi suinteresuoti dalyviai, yra labai svarbus veiksnys ir jis bus svarbiu ir pereinamuju laikotarpiu;

2013 m. kovo 14 d., ketvirtadienis

58. atkreipia dėmesį, kad sukūrus tokią anglies dioksido išmetimo mažinimo strategiją, kurioje nebus atsižvelgta į dalies valstybių narių sąlygas, gali smarkiai padidėti energijos nepriteklis, kuris kai kuriose valstybėse narėse apibrėžiamas kaip padėtis, kai energijai išleidžiama daugiau negu 10 proc. gaunamų pajamų;

59. pabrėžia, kad, remiantis aukščiausio lygio susitikime „Rio + 20“ pareikštais raginimais didinti PPO vaidmenį, vartotojus būtina apsaugoti nuo aukštų energijos kainų, o įmones – nuo nesąžiningos konkurencijos ir ne ES įmonių dirbtinai sumažintų kainų;

60. primygtinai ragina valstybes nares ir tarptautinę bendruomenę remti švietimo įstaigas, kuriose galima ugdyti kvalifikuotą darbo jėgą ir naują mokslininkų ir naujovių kūrėjų kartą saugaus tiekimo ir energijos naudojimo, energijos saugumo ir energijos vartojimo efektyvumo srityse; todėl primena svarbų plano „Horizontas 2020“ ir Europos inovacijų ir technologijų instituto vaidmenį šalinant atotrūkį tarp švietimo, mokslinių tyrimų ir įgyvendinimo energetikos sektoriaus srityje;

61. nori pabrėžti kainų skaidrumo ir vartotojų informavimo svarbą; todėl mano, kad Komisija turi kuo tiksliau apskaičiuoti šių veiksnių poveikį energijos kainai, kurią moka privatūs asmenys ir įmonės, atsižvelgdama į įvairius pasirinktus scenarijus;

Konkrečių energijos išteklių vaidmuo

62. mano, kad norint pasiekti aukštą anglies dioksido išmetimo sumažinimo apskritai ES energetikos sistemoje ir konkrečiai elektros energijos sektoriuje tikslą reikės visų rūšių mažo anglies dioksido kiekio technologijų; sutinka, kad ir toliau bus neišku, kurios technologijos techninių ir komercinių požiūrių pasiteisins per reikalaujamą laikotarpį. pabrėžia, kad siekiant sudaryti sąlygas prisitaikyti prie atsirasiančių technologinių ir socialinių ekonominių pokyčių turi būti išsaugotas lankstumas;

63. pripažįsta, kad bent jau perėjimo prie mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančios energetikos sistemos laikotarpiu tradiciniai iškastiniai energijos ištekliai tikriausiai išliks energetikos sistemos dalimi;

64. pripažįsta, kad branduolinė energija šiuo metu naudojama kaip svarbus mažataršės energijos išteklis; ragina Komisiją ir valstybes nares, atsižvelgiant į 2011 m. Fukušimos avarijos patirtį, gerinti branduolinės energetikos saugą, pasinaudojant naujausiais branduolinės saugos testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rezultatais;

65. pritaria Komisijai, kad branduolinė energija išliks svarbiu šaltiniu, nes kai kurios valstybės narės tebemano, kad branduolinė energija yra saugus, patikimas ir finansiniu požiūriu priimtinas mažo anglies dioksido kiekio elektros energijos gamybos šaltinis; pripažįsta, kad iš scenarijų analizės matyti, kad branduolinė energija gali padėti mažinti sistemos sąnaudas ir elektros energijos kainas;

66. pritaria Komisijai, kad gamtinės dujos gali artimiausiu metu ir vidutinės trukmės laikotarpiu atlikti svarbų vaidmenį pertvarkant energetikos sistemą, nes tai gan greitas ir ekonomiškai būdas priklausomybei nuo kitų labiau taršių iškastinio kuro rūšių sumažinti; pabrėžia, kad svarbu įvairinti gamtinių dujų tiekimo į Europos Sąjungą maršrutus; perspėja dėl bet kokių investicijų, dėl kurių galėtų susidaryti ilgalaikė priklausomybė nuo iškastinio kuro;

67. pripažįsta gamtinių dujų potencialą, nes tai yra lanksti pagalbinė priemonė, padedanti subalansuoti atsinaujinančiosios energijos kintantį tiekimą, kartu su elektros energijos saugojimu, tarpusavio jungtinis ir reagavimu į paklausą; mano, kad reiktų suteikti dujoms didesnę svarbą, visų pirma tuo atveju, kai atsiras pakankamai anglies dioksido surinkimo ir saugojimo technologijų; iš tikrųjų mano, kad tikslas mažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį turi būti pagrindinis visų šioje srityje vykdomų diskusijų tikslas ir juo pirmiausia turi būti vadovujamasi pasirenkant energetinius sprendimus;

68. mano, kad neturėtų būti užmirštas suskystintų naftos dujų (SND), kaip lankstaus ir patikimo energijos šaltinio vietovėse, kuriose trūksta infrastruktūros, vaidmuo;

2013 m. kovo 14 d., ketvirtadienis

69. pabrėžia poreikį spręsti numatomo dujų ir elektros importo iš trečiųjų šalių į ES didėjimo trumpuoju ir vidutinės trukmės laikotarpiu klausimą siekiant užtikrinti energijos tiekimą; pakartoja, kad tam tikruose regionuose ir valstybėse narėse ši problema glaudžiai susijusi su priklausomybe nuo dujų ir naftos importo iš vienos trečiosios šalies; pripažįsta, kad norint susidoroti su šia problema reikia, be kita ko, stiprinti vietos energijos išteklių ir atsinaujinančiųjų energijos išteklių, kurie būtini norint užtikrinti konkurencingumą ir tiekimo saugumą, vaidmenį ir imtis veiksmų, kuriais būtų siekiama įvairinti energijos tiekėjų, maršrutų ir išteklių rinkinį; pripažįsta, kad šiuo atžvilgiu strateginis tikslas turėtų būti siekti sukurti pietinių dujų koridorių ir užtikrinti, jog tiekimo maršrutu iki 2020 m. į ES būtų tiekiami maždaug 10–20 proc. ES dujų paklausa, kad visi Europos regionai galėtų faktiškai naudotis bent dviem skirtingais dujų šaltiniais;

70. pažymi, kad anglies dioksido surinkimo ir saugojimo technologijos galėtų atlikti svarbų vaidmenį siekiant anglies dioksido išmetimo mažinimo tikslo iki 2050 m.; tačiau pabrėžia, kad anglies dioksido surinkimo ir saugojimo technologijos šiuo metu dar yra tyrinėjamos ir vystomos; tačiau pabrėžia, kad anglies dioksido surinkimo ir saugojimo technologijos šiuo metu išlieka labai neaiškios dėl neišspręstų problemų, pvz., nenustatytų plėtros vėlavimų, didelės savikainos ir efektyvumo problemų; pabrėžia, kad anglies dioksido surinkimo ir saugojimo technologijos, sukurtos ekonomiškai efektyviai, saugiai ir tvariai turėtų būti kaip galim skubiau pateikto komerciniam vartojimui; pabrėžia, kad anglies dioksido surinkimo ir saugojimo technologijos labai padėtų sumažinti anglies dioksido išmetimą keliose intensyvios pramonės šakose, pvz., naftos perdirbimo, aliuminio lydymo ir cemento gamybos; ragina Komisiją parengti laikotarpio vidurio ataskaitą, kurioje būtų įvertinti parodomųjų projektų, kuriuos dotuoja ES, naudojimo anglimis kūrenamose elektrinėse rezultatai;

71. pabrėžia įsikišimo politikos, valstybės finansavimo ir tinkamos anglies dioksido kainos svarbą siekiant parodyti ir užtikrinti ankstyvą anglies dioksido surinkimo ir saugojimo technologijų diegimą Europoje nuo 2020 m.; pabrėžia ES parodomosios programos svarbą siekiant didinti visuomenės pripažinimą ir remti anglies dioksido surinkimo ir saugojimo technologiją, kaip svarbią išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo technologiją;

72. ragina Komisiją sudaryti sąlygas keistis žiniomis ir bendradarbiauti ES ir tarptautiniu mastu ir šį keitimą žiniomis ir bendradarbiavimą remti, siekiant užtikrinti, kad parodomuosiuose anglies dioksido surinkimo ir saugojimo technologijų projektuose būtų gauta didžiausia inžinerinė vertė; ragina Komisiją remti ankstyvas investicijas į vamzdinių infrastruktūrą, koordinuoti tarpvalstybinį planavimą siekiant užtikrinti prieigą prie anglies dioksido saugyklų nuo 2020 m. ir imtis tyrimo siekiant apibūdinti Europos saugojimo talpyklas; ragina Komisiją aktyviai bendradarbiauti su valstybėmis narėmis ir pramone, kad pateiktų informaciją apie anglies dioksido surinkimo ir saugojimo technologijos naudą ir saugumą būtų galima įgauti visuomenės pasitikėjimą šia technologija;

73. pažymi, kad vietos ir regioninis energijos išteklių optimalus, saugus ir tausus plėtojimas ir naudojimas ir infrastruktūros konkurencingumas būtini stabiliam vidaus ar importuojamos energijos tiekimui, gali prisidėti prie didesnio energetinio saugumo, todėl formuojant ES energetikos politiką jiems turėtų būti skiriamas didžiausias dėmesys;

74. pažymi, kad kol tebėra paklausa žalia nafta pagrįstiems produktams, Europos dalyvavimas naftos perdirbimo pramonėje yra svarbus siekiant padėti užtikrinti tiekimo saugumą, remti vartotojų pramonės, pvz., naftos chemijos pramonės, konkurencingumą, nustatyti pasaulinius degalų perdirbimo kokybės standartus ir užtikrinti, kad laikomasi aplinkos apsaugos reikalavimų ir išsaugomos darbo vietos šiuose sektoriuose; taip pat atkreipia dėmesį į energijos išteklių veiksmų plano išvadą, kad nafta energijos rūšių derinyje turėtų išlikti net ir 2050 m., nors jos bus sunaudojama daug mažiau, daugiausia – tolimojo keleivinio transporto ir krovinių gabenimo sektoriuose;

75. mano, kad ypatingą dėmesį reikia skirti toms valstybėms narėms, kuriose akmens anglis šiuo metu yra pagrindinis energijos šaltinis ir (arba) kuriose akmens anglių išgavimas ir jomis paremta elektros energijos gamyba yra svarbiausi regiono užimtumo šaltiniai; mano, jog norint, kad gyventojai šiuose regionuose palaikytų Energetikos veiksmų plano iki 2050 m. scenarijus, bus reikalingos papildomos ES remiamos socialinės priemonės;

Pasauliniai uždaviniai energetikos srityje

76. pripažindamas, kad ES veikia pasaulio mastu, o veikimas pavieniui gali neduoti visų pageidaujamų rezultatų, primena 2011 m. lapkričio mėn. TTE tarybos išvadas dėl ES energetikos politikos išorės aspekto stiprinimo, kuriose Taryba pabrėžė platesnio ir labiau suderinto ES požiūrio į tarptautinius energetikos srities santykius poreikį siekiant išspręsti visuotines su energetika bei klimato kaita susijusias problemas ir poreikį spręsti su konkurencingumu bei anglies dioksido nutekėjimu susijusius klausimus, taip pat palaikyti ir skatinti aukštesnius branduolinės saugos standartus, kartu užtikrinant saugų, patikimą, tvarų energijos tiekimą ir tiekimą iš įvairių šaltinių;

2013 m. kovo 14 d., ketvirtadienis

77. pabrėžia, kad būtina užtikrinti ES energetinį saugumą ir galiausiai savų pajėgų pakankamumą, visų pirma pasiekiamą remiant energijos vartojimo efektyvumą bei taupymą ir atsinaujinančiąją energiją, kuri kartu su kitais alternatyviais energijos išteklių padės mažinti priklausomybę nuo importo; atkreipia dėmesį į didėjančią suinteresuotumą naftos ir dujų telkinių žvalgymu Viduržemio ir Juodojoje jūrose; mano, kad reikia skubiai pradėti taikyti visapusišką ES naftos ir dujų jūrų grėžybės politiką; mano, kad dėmesys turėtų būti skiriamas galimiems pavojams ir atitinkamų valstybių narių bei susijusių trečiųjų šalių išskirtinių ekonominių zonų (IEZ) nustatymui pagal Jungtinių tautų jūrų teisės konvenciją (angl. UNCLOS), kurią pasirašė visos valstybės narės ir pati ES;

78. pabrėžia, kad grėžybės licencijavimo teisių suteikimas ir IEZ ribų nustatymas taps nesutarimų su trečiosiomis šalimis šaltiniu ir kad šioje srityje ES turėtų išlaikyti didelę politinę svarbą ir stengtis užkirsti kelią tarptautiniams nesutarimams; pabrėžia, kad energetika turėtų būti taikos, aplinkosauginio naudingumo, bendradarbiavimo ir stabilumo varomoji jėga;

79. ragina, kad ES ir Rusijos energetikos veiksmų planas būtų pagrįstas tarpusavio pagarbos ir abipusiškumo principais, įtvirtintais Pasaulio prekybos organizacijos nuostatuose, Energetikos chartijos sutartyje ir Trečiojo energijos vidaus rinkos teisės aktų paketo taisyklėse; ragina Komisiją veiksmingai įgyvendinti ir valdyti ES vidaus rinką ir užtikrinti konkurencijos taisyklių, taikomų visoms energetikos sektoriaus įmonėms, veikiančioms Sąjungos teritorijoje, laikymąsi; šiuo atžvilgiu palankiai vertina neseniai atliktus tyrimus dėl antikonkurencinio „Gazprom“ ir jos patronuojamųjų įmonių Europoje elgesio ir smerkia politiškai motyvuotus Rusijos Federacijos prezidento dekretus, kuriais užkertamas kelias Rusijos energetikos įmonėms bendradarbiauti su ES institucijomis; primygtinai ragina visas energetikos sektoriaus įmones visapusiškai bendradarbiauti su tyrimų institucijomis; ragina Komisiją pasiūlyti tinkamą atsaką į šį dekretą ir užtikrinti, kad būtų tinkamai vykdomas tyrimas;

80. ragina Komisiją parengti išsamų trumpalaikių, vidutinės trukmės ir ilgalaikių ES energetikos politikos prioritetų palaikant santykius su kaimyninėmis šalimis rinkinį, siekiant sukurti bendrą teisinę erdvę, pagrįstą principais, susijusiais su *acquis* ir vidaus energetikos rinkos standartais; pabrėžia, kad svarbu toliau plėsti Energijos bendriją, visų pirma įtraukti šalis kandidates ir Rytų kaimynystės, Vidurinės Azijos ir Viduržemio jūros šalis, ir sukurti teisinį kontrolės mechanizmą, skirtą nepakankamo *acquis* įgyvendinimo klausimui spręsti; ragina Sąjungą parodyti solidarumą Energijos bendrijai priklausančių partnerių atžvilgiu; atsižvelgdamas į tai, smerkia nesenus Rusijos Federacijos grasinimus Moldovai;

81. pabrėžia, kad ES energetikos politika jokia būdu neturi prieštarauti pagrindiniams principams, kuriais remiantis sukurta ES, ypač demokratijos ir žmogaus teisių principams; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją energetiniuose santykiuose teikti pirmenybę šalims gamintojoms ir tranzito šalims, kurios vadovaujasi tomis pačiomis vertybėmis, ir jas remia;

82. pabrėžia, kad svarbu stiprinti bendradarbiavimą ir dialogą su kitais strateginiais partneriais energetikos sektoriuje; mano, kad dėl didėjančios sparčiai augančios ekonomikos šalių įtakos pasaulio energijos rinkose ir dėl jose didėjančios energijos paklausos ES būtina visapusiškai užmegzti kontaktus su šiais partneriais visose energetikos srityse; pažymi, kad ilgainiui Europos Sąjunga turi pagerinti energijos pirkimo iš trečiųjų šalių koordinavimą; ragina glaudžiau bendradarbiauti Tarybą, Komisiją ir Europos išorės veiksmų tarnybą (EIVT), kad jos galėtų kalbėti ir veikti bendrai sprendžiant klausimus, susijusius su energetikos politika, kaip nurodyta ES teisės aktuose ir Komisijos Energetikos generalinio direktorato nurodymais; primena, kad Parlamentas turėtų būti reguliariai informuojamas apie pokyčius šioje srityje;

83. pabrėžia, kad į ES sutarties raginimą užtikrinti valstybių narių solidarumą turėtų būti atsižvelgta tiek atliekant kasdienį darbą, tiek valdant vidaus ir išorės energetikos politikos krizes; ragina Komisiją pateikti aiškią „energetinio solidarumo“ apibrėžtį siekiant užtikrinti, kad jos laikytųsi visos valstybės narės;

84. pabrėžia, kad nebus jokio kompromiso dėl tradicinių (pvz., branduolinės energijos) arba naujų energijos išteklių (pvz., tradicinių naftos ir dujų išteklių) saugos ir saugumo, ir yra įsitikinęs, kad ES turėtų toliau stengtis stiprinti saugos ir saugumo sistemą ir imtis vadovauti tarptautinėms pastangoms šioje srityje;

85. pabrėžia, kad valstybės narės, siekdamos sujungti ir integruoti nacionalines rinkas investuodamos į infrastruktūrą ir priimdamos bendras taisykles, taip pat nuolat turėtų stengtis bendradarbiauti su Rusija ieškant kūrybingų ir abiem pusėms priimtinių priemonių, kuriomis būtų galima sumažinti dviejų energijos rinkų neatitikimus;

2013 m. kovo 14 d., ketvirtadienis

86. pabrėžia, kad, kadangi energijos tiekimas į besivystančias šalis intensyvėja, ES turėtų pradėti aktyvų dialogą ir bendradarbiavimą su BRIC šalimis energijos vartojimo efektyvumo, atsinaujinančiųjų energijos išteklių, švarios anglies, anglies dioksido surinkimo ir saugojimo, pažangiųjų tinklų, branduolių sintezės mokslinių tyrimų ir branduolinio saugumo klausimais; ES taip pat turėtų plėtoti aiškią mokslinių tyrimų ir inovacinio bendradarbiavimo su šiomis šalimis energetikos sektoriuje politiką;

87. ragina ES ir toliau atlikti aktyvų vaidmenį tarptautinėse derybose dėl visuotinio susitarimo klimato politikos klausimais; pabrėžia, kad ES turi žinoti, kokie bus padariniai, jeigu nebus pasiektas visuotinis susitarimas klimato kaitos klausimais; apgailestauja, kad veiksmų plane nepateikiamas scenarijus, kaip reikėtų elgtis, jei toks susitarimas nebūtų pasiektas; pažymi, kad pasiekus teisiškai privalomą susitarimą dėl teršalų išmetimo mažinimo, įtraukiant į šį procesą šalis, išmetančias daugiausiai šiltnamio efektą sukeliančių dujų, kaip antai Kiniją, Indiją, JAV ir Braziliją, atsiras galimybė iš tikrųjų sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimą; pažymi, kad būtina susidoroti su sunkumais, kylančiais dėl anglies dioksido nutekėjimo, visų pirma vengti perkelti daug energijos naudojančių pramonės šakų veiklą už ES ribų;

Apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema (LPS)

88. pripažįsta, kad LPS dabar yra pagrindinė, nors ir ne vienintelė, priemonė pramonės išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiui mažinti ir investicijoms į saugias ir tvarias mažo anglies dioksido kiekio technologijas skatinti; atkreipia dėmesį į tai, kad būtina toliau tobulinti apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos struktūrą siekiant padidinti jos gebėjimą reaguoti į ekonomikos nuosmukius ir pakilimus, atkurti investuotojų pasitikėjimą ir sustiprinti rinka grindžiamas investicijų paskatas mažo anglies dioksido kiekio technologijų srityje; pažymi, kad prieš atliekant bet kokius struktūrinius LPS pakeitimus reikėtų nuodugniai įvertinti ekologines, ekonomines ir socialines pasekmes ir poveikį investicijoms į mažo anglies dioksido kiekio technologijas, elektros energijos kainoms ir daug energijos naudojančių pramonės šakų konkurencingumui, visų pirma atsižvelgiant į anglies dioksido nutekėjimo pavojų; ragina Komisiją ir valstybes nares sudaryti palankesnes sąlygas ES pramonės šakoms plėtoti naujoviškus, saugius ir tvarius technologinius sprendimus bei skatinti jas tai daryti;

89. prašo Komisijos kuo greičiau pateikti papildomą vertinimą, kuriame būtų teikiami pasiūlymai dėl rekomenduojamų veiksmų, kurių imantis būtų išvengta anglies dioksido nutekėjimo pavojaus, kylancio dėl gamybos įrenginių perkėlimo į ES nepriklausančias šalis, ir kuriame visų pirma būtų nagrinėjami papildomi scenarijai, pagal kuriuos pasauliniu lygmeniu nesiimama arba imamasi per mažai veiksmų siekiant sumažinti išmetamą anglies dioksido kiekį;

90. pabrėžia, kad LPS nepriklausančiame sektoriuje išmetama apytikriai 55 proc. ES išmetamo ŠESD kiekio ir kad kartu su LPS būtina užtikrinti, kad ir LPS nepriklausantis sektorius prisiimtų atsakomybę už išmetamų teršalų mažinimą; pabrėžia, kad šiai problemai spręsti reikalingas politinis vadovavimas ES lygmeniu ir konkretūs veiksmai;

91. pripažįsta, kad apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema kelia nenumatytų problemų ir kad taršos leidimų pertekliaus kaupimas daugeliui metų nuslopins paskatas investicijoms į mažo anglies dioksido kiekio technologijas skatinti; pažymi, kad tai kelia pavojų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos, kuri yra pagrindinė ES priemonė, skirta išmetamųjų teršalų kiekiui mažinti taip, kad būtų sudarytos vienodos sąlygos konkuruojančioms technologijoms, įmonėms būtų palikta teisė pačioms pasirinkti taršos mažinimo strategiją ir būtų numatomos konkrečios kovos su anglies dioksido nutekėjimu priemonės, efektyvumui; ragina Komisiją imtis priemonių, kuriomis būtų šalinami apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos trūkumai ir sudaromos sąlygos šiai sistemai veikti taip, kaip buvo numatyta iš pradžių. siūlo į šias priemones įtraukti:

- a) kuo greičiau pateikti Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, kurioje, be kita ko, nagrinėjamas poveikis paskatoms investuoti į mažo anglies dioksido kiekio technologijas ir anglies dioksido nutekėjimo rizika. iki tol, kol bus pradėtas trečiasis etapas, Komisija turėtų, prireikus, iš dalies pakeisti Direktyvos 2003/87/EB 10 straipsnio 4 dalyje nurodytą reglamentą, kad įgyvendintų atitinkamas priemones, kurios gali apimti ir reikiamo taršos leidimų kiekio atidėjimą;
- b) kuo greičiau pasiūlyti teisės aktus, kuriais remiantis kasmečio tolygaus 1,74 proc. mažinimo reikalavimas būtų kuo anksčiau pakeistas tokia verte, kurios pakaktų tam, kad būtų laikomasi su tikslu iki 2050 m. sumažinti anglies dioksido kiekį susijusių reikalavimų;
- c) parengti ir paskelbti aukcione parduodamų leidimų pradinės kainos nustatymo naudos įvertinimą;
- d) imtis priemonių siekiant padidinti svarbios informacijos įvestį ir ATLPS registro skaidrumą, siekiant suteikti galimybę veiksmingiau stebėti ir vertinti susijusių veiklų;

2013 m. kovo 14 d., ketvirtadienis

Moksliniai tyrimai, žmogiškieji ištekliai, naujosios technologijos ir alternatyvus kuras

92. mano, kad kainos atlieka labai svarbų vaidmenį su energija susijusių investicijų ir energijos gamybos srityse; pažymi, kad įvairių valstybių narių politika, kuria siekiama skatinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą, turėtų būti vertinama kaip patirties kreivė; mano, kad paskutiniu metu labai išaugę iškastinio kuro kainos skatins atsinaujinančiųjų energijos išteklių plėtrą, jeigu bus pašalintas politikos ir rinkos nepakankamumas; rekomenduoja, kad valstybės narės skatintų ir remtų veiksmingesnes paramos sistemas, skirtas atsinaujinančiajai energijai, siekiant sumažinti energijos kainų didėjimą; ragina Komisiją išnagrinėti visas labiau koordinuotas, konverguojančios ir integruotos Europos sistemos, skirtos atsinaujinančiųjų energijos šaltinių paramai, galimybes;

93. mano, kad pastarųjų metų sąskaitų už energiją didėjimas Europoje padėjo plėtoti pažangų, sveiką nuovoka pagrįstą požiūrį, kuriuo siekiama sumažinti energijos vartojimą per energijos vartojimo efektyvumą ir energijos taupymą; pabrėžia šio natūralaus, tačiau nepakankamo, veiklos pokyčio papildymo tinkamais ir finansine parama svarbą siekiant toliau didinti energijos taupymą; pabrėžia, kad būtina skatinti vartotojus gaminti savo energiją; pabrėžia, kad informacinių ir ryšių technologijų (IRT) vaidmuo ir jų diegimas visuose pažangiuosiuose tinkluose tampa vis svarbesnis efektyviam energijos vartojimui ir ypač paklausos valdymo programų kūrimui (įskaitant pažangiuosius skaitiklius, kurie leidžia vartotojams tapti aktyviais energijos vartojimo efektyvumo proceso dalyviais, gauti lengvai suprantamus, realius duomenis apie energijos vartojimą namų ūkiuose ir įmonėse ir apie energijos perteklių, grąžinamą į tinklus ir taip pat informaciją apie efektyvaus energijos vartojimo priemones ir galimybes;

94. yra įsitikinęs, kad energetikos infrastruktūra turėtų būti labiau orientuota į vartotoją ir kad daugiau dėmesio turėtų būti skirta paskirstymo sistemų pajėgumų ir vartojimo sąveikai, taip pat pabrėžia, kad yra būtini realiojo laiko dviejų kryptių galios ir informacijos srautai; atkreipia dėmesį į naujų technologijų, pvz., energijos paklausos valdymo ir reagavimo į paklausos valdymą sistemų, kuriomis didinamas pasiūlos ir paklausos energijos vartojimo efektyvumas, naudą vartotojams;

95. mano, kad pažangieji tinklai yra skubus klausimas ir kad be jų nebus įmanoma plėtoti paskirstytos atsinaujinančiosios elektros energijos gamybos integravimo ir energijos vartojimo efektyvumo, t. y. pagrindinių elementų, reikalingų įgyvendinti klimato ir energijos dokumentų rinkinio „20-20-20“ tikslus;

96. pabrėžia pažangiųjų elektros energijos tinklų svarbą sudarant dvipusio elektros energijos gamintojų ir vartotojų ryšio galimybes, taip pat nurodo, kad naudojant pažangiuosius elektros energijos tinklus vartotojai gali stebėti ir koreguoti savo elektros energijos naudojimą; pažymi, kad itin svarbu užtikrinti griežtą asmens duomenų apsaugą ir vartotojų švietimo programas, pvz., informavimo kampanijas mokyklose ir universitetuose, ypač jeigu siekiama, kad pažangieji skaitikliai iš tiesų darytų poveikį; pabrėžia, kad valstybės narės turėtų skelbti atitinkamą informaciją vartotojams skirtose interneto svetainėse ir kad visi atitinkami veikėjai, pvz., statybos įmonės, architektai ir šildymo, vėsinimo bei elektros energijos įrangos tiekėjai turėtų gauti naujausią informaciją, galėtų palyginti kainas ir paslaugas ir tuo remdamiesi pasirinkti geriausiai jų poreikius tenkinančius energijos tiekėjus;

97. ragina Komisiją užtikrinti, kad programa „Horizontas 2020“ ir Europos inovacijų partnerystėmis pagal iniciatyvą „Inovacijų sąjunga“ svarbiausiu dalyku būtų laikomas energetikos sistemos optimizavimas ir poreikis kurti įvairių rūšių mažo anglies dioksido kiekio technologijas, siekiant skatinti ES konkurencingumą ir galimybes dirbti ir kurti paskatas energiją naudoti atsakingai; šiuo klausimu remia ES strateginio energetikos technologijų plano ir susijusių Europos pramonės iniciatyvų tikslus; pabrėžia, kad energijos vartojimo efektyvumui ir atsinaujinančiosios energijos išlaidų, atliekant technologijų tobulinimus ir inovacijas, mažinimui taip pat turėtų būti skiriama pirmenybė, *inter alia*, atsinaujinančiosios energijos ir energijos vartojimo efektyvumo tyrimams paskirti didesnę tyrimų biudžeto dalį, ypač programoje „Horizontas 2020“ ir Europos strateginiame energetikos technologijų plane;

98. tvirtina, kad norint pasiekti ilgalaikius su aplinka ir klimatu susijusius tikslus būtini naujų alternatyvių kuro rūšių moksliniai tyrimai, todėl deda viltis, kad reikiamos paskatos bus numatytos programoje „Horizontas 2020“;

99. pabrėžia, kad svarbu viešosiose įstaigose ir pramonėje vykdyti tolesnius mokslinius tyrimus, siekiant pagerinti ir padidinti energijos vartojimo efektyvumą ir atsinaujinančiojo kuro ir gamtinių dujų naudojimą kelių, jūrų ir oro transporto sektoriuose;

Šildymas ir aušinimas

100. ragina daugiau dėmesio skirti šildymo ir vėsinimo sektoriams; todėl ragina ES apsvarstyti, kaip visapusiškai integruoti šildymo ir aušinimo sektorius į energijos sistemos pertvarkymą; pažymi, kad šiuo metu šis sektorius sudaro apytiksliai 45 proc. galutinio energijos suvartojimo Europoje ir kad reikalingas didesnis supratimas apie svarbų šildymo ir

2013 m. kovo 14 d., ketvirtadienis

vėsinimo procesų vaidmenį; todėl ragina Komisiją surinkti reikiamus duomenis apie šildymo ir vėsinimo šaltinius ir jų naudojimą, taip pat šilumos paskirstymą įvairioms galutinių vartotojų grupėms (pvz., gyventojams, pramonei, tretiniam sektoriui); skatina bendrą šilumos ir elektrinių, kurios naudoja atsinaujinančiąją arba regeneruotą šilumą ir atliekinę šilumą, plėtrą ir pritaria tolesniems aušinimo ir šildymo sistemų srities moksliniams tyrimams, siekiant įgyvendinti ES plataus užmojo politiką; ragina valdžios institucijas atnaujinti paklausos prognozes 2050 m. ir atlikti regioninį poveikio geologinei aplinkai vertinimą, siekiant kuo tinkamiau paskirstyti lėšas; be to, ragina Komisiją ir valstybes nares skirti didesnę finansavimą vietos energetikos infrastruktūroms, pvz., centralizuoto šilumos ir vėsinimo tiekimo sistemoms, tai atliekant per mokslinius tyrimus ir plėtrą ir inovacines finansines priemones, nes tai pateikia efektyvių, mažai anglies dioksido išskiriančių ir visiškai anglies dioksido neišskiriančių technologijų sprendimų, kurie padės išspręsti importo ir keitimosi energija ir jos transportavimo visoje Europoje problemas; pažymi, kad šiuo metu prieinami atsinaujinančiųjų išteklių energijos sprendimai (geoterminė, biomasės, įskaitant biologiškai skaidžias atliekas, saulės šilumos ir hidro/aeroterminė energija), derinant juos su energijos vartojimo efektyvumo priemonėmis, suteikia galimybę iki 2050 m. labiau ekonomiškai efektyviu būdu sumažinti šilumos paklausos priklausomybę nuo iškastinio kuro, kartu sprendžiant energijos nepriteklausą problemą;

Baigiamosios pastabos

101. pritaria būsimam Komisijos komunikatui dėl anglies dioksido surinkimo ir saugojimo, vidaus rinkos, energijos vartojimo efektyvumo ir energetikos technologijų, siekdamas tolesnės politikos pasirinkimų, nurodytų Energetikos veiksmų plane iki 2050 m., pažangos;

102. mano, kad siekiant užtikrinti energijos tiekimo saugumą ypač daug dėmesio turėtų būti skiriama ES išorės sienų regionams, t. y. remiamas tinklų kūrimas ir naujų energetikos infrastruktūrų vystymas bendradarbiaujant su kaimyninėmis šalimis;

103. pažymi, kad dėl skirtingų geografinių sąlygų neįmanoma visiems regionams taikyti vienodos energetikos politikos; mano, nepaisydamas bendriems veiksams taikomų kriterijų ir suvokdamas būtinybę laikytis ES politikos pagrindų, kad kiekvienam Europos regionui reikėtų leisti vykdyti individualų planą, pritaikytą atsižvelgiant į jo situaciją ir ekonomikos padėtį, ir vystyti tuos tvarios energijos šaltinius, kuriais naudojantis galima veiksmingiausiai įgyvendinti Energetikos veiksmų plano iki 2050 m. tikslus, ir primena, kad sprendžiant vystymosi ir užimtumo klausimus kaimo ir ne kaimo vietovėse esminį vaidmenį atliks pirmiausia atsinaujinančiosios energijos gamyba; todėl ragina visus regionus parengti ir įgyvendinti energetikos strategijas ir apsvarstyti galimybę įtraukti energetiką į mokslinių tyrimų ir inovacijų strategijas, susijusias su pažangiąja specializacija;

104. pabrėžia skaidrumo, demokratinės priežiūros ir pilietinės visuomenės dalyvavimo svarbą plėtojant santykius su trečiosiomis šalimis energetikos srityje;

105. pabrėžia, kad svarbu mažinti bendrą transporto sektoriuje suvartojamos energijos kiekį ir didinti jo energijos vartojimo efektyvumą, be kita ko, pasitelkiant transporto planavimą ir paramą viešajam transportui valstybių narių lygmeniu; taip pat pabrėžia, kad reikėtų sparčiau įgyvendinti atsinaujinančiosios energijos projektus pagal transeuropinių transporto ir energetikos tinklų (TEN-T ir TEN-E) programą;

106. mano, kad dėl bendro priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo tikslo būtina gerokai sumažinti išmetamą transporto teršalų kiekį, o tai reiškia tolesnę alternatyvaus kuro kūrimą, transporto priemonių efektyvumo didinimą, taip pat žymų elektros energijos naudojimo padidėjimą ir taigi dideles elektros energijos infrastruktūros investicijas, tinklo valdymą ir energijos kaupimą; pažymi, kad būtini neatidėliotini veiksmai, siekiant išvengti, kad dėl ilgo infrastruktūros gyvavimo ciklo nebūtų toliau išmetama daugiau teršalų;

107. primygtinai skatina idėją įtraukti Komisijos darbinio dokumento „Regionai 2020 m. ES regionų ateities uždavinių vertinimas“ išvadas, susijusias su tuo, kaip svarbu ateinančiais metais atsižvelgti ir į atokiausių ir mažiau išsivysčiusių regionų potencialą energijos tiekimo srityje;

108. atkreipia dėmesį į tai, kad energijos, maisto tiekimo bei saugumo aspektų pokyčių ryšys yra sudėtingas, ypač atsižvelgiant į netvarų pirmosios kartos biokurą, kuris besivystančioms šalims gali daryti neigiamą poveikį socialiniu ir poveikio aplinkai požiūriu; taigi rekomenduoja padidinti investicijas į tvarų pažangų biokurą, gaminamą iš žemės ūkio produkcijos atliekų ir dumblių, ir jį vystyti;

2013 m. kovo 14 d., ketvirtadienis

109. primena, kad energijos gamybos vientisumas aplinkos požiūriu yra labai svarbus; ragina valstybes nares griežtai taikyti poveikio aplinkai vertinimo reikalavimus visoms energijos gamybos rūšims, taip pat ir netradiciniams dujų ištekliams;

110. ragina Komisiją pritarti tam, kad vadinamoji energetinio saugumo sąlyga būtų įtraukiama į visus prekybos, asociacijos, partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimus su šalimis gamintojomis ir tranzito šalimis ir taip būtų nustatytas elgesio kodeksas ir aiškiai apibrėžtos priemonės, kurių turėtų būti imamasi vienam iš partnerių vienašališkai pakeitus sąlygas;

111. atkreipia dėmesį į visapusiško, ypač Europos ir Atlanto vandenyno regiono šalių, bendradarbiavimo Arkties regione svarbą, įskaitant susitarimą dėl specialaus režimo; todėl ragina Komisiją atlikti visa apimančią ES dalyvavimo Arktyje naudos ir rizikos vertinimą, įskaitant rizikos aplinkai vertinimą, turint mintyje pažeidžiamas ir nepakeičiamas vietas, ypač aukštutinės Arkties regione;

112. pažymi, kad Arkties vandenys yra ypatingai svarbi Europos Sąjungos kaimyninė jūrų aplinka ir kad jie gali atlikti svarbų vaidmenį švelninant klimato kaitą; pabrėžia, kad reikia skirti ypatingą dėmesį didelėms aplinkosaugos problemoms, susijusioms su Arkties vandenimis, siekiant užtikrinti Arkties aplinkos apsaugą, kai jūroje vykdomos bet kokios naftos ir dujų operacijos, įskaitant tyrinėjimus, atsižvelgiant į didelių avarių riziką ir efektyvaus reagavimo poreikį; ragina valstybes nares, kurios yra Arkties tarybos narės, aktyviai dėti pastangas išlaikyti kuo aukštesnius šios pažeidžiamos ir unikali ekosistemos aplinkosaugos standartus, be kita ko, rengti tarptautines Arkties jūrų naftos taršos prevencijos, parengties ir reagavimo priemones ir ypač aktyviai siūlyti tokias politikos priemones, dėl kurių vyriausybės nebeišduotų leidimų jūroje vykdomoms naftos ir dujų operacijoms, įskaitant tyrinėjimus, jeigu negalima užtikrinti efektyvaus reagavimo į tokias avarijas;

o

o o

113. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

P7_TA(2013)0089

Europos Sąjungos branduolinių elektrinių rizikos ir saugos vertinimas (testavimas nepalankiausiomis sąlygomis)

2013 m. kovo 14 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos Sąjungos branduolinių elektrinių rizikos ir saugos vertinimo (testavimo nepalankiausiomis sąlygomis) ir susijusios veiklos (2012/2830(RSP))

(2016/C 036/12)

Europos Parlamentas,

— atsižvelgdamas į 2012 m. spalio 4 d. Komisijos komunikatą dėl išsamaus Europos Sąjungos branduolinių elektrinių rizikos ir saugos vertinimo (testavimo nepalankiausiomis sąlygomis) ir susijusios veiklos (COM(2012)0571),

— atsižvelgdamas į pakartotinius tiriamuosius vizitus į vietą, kuriuos surengė Europos branduolinės saugos reguliavimo institucijų grupė (ENSERG) po to, kai buvo pabaigtas testavimo nepalankiausiomis sąlygomis peržiūros procesas siekiant keistis informacija apie priemones, kurių buvo imtasi, kurios planuojamos arba svarstomos vietas lygiu, kad būtų padidintas saugumas, nustatytas testavimo nepalankiausiomis sąlygomis metu, ir atkreiptas dėmesys į gerą patirtį ir vertą paminėti sėkmę, taip pat įgyta patirtis arba sunkumai, su kuriais susidurta šias priemones įgyvendinant,